

עשר שנים הן בבחינת עבר רחוק בחיי מדינת ישראל. לעיתים קשה מאוד לחזור לעולם ערכים ומושגים שהיה קיים בעבר ובמיוחד בעבר הרחוק. מאז מלחמת ששת הימים שונו המושגים שלנו, צברנו ניסיון בעקבות המלחמה, בעקבות התקופה שבין שתי המלחמות ובעקבות מלחמת יום-הכיפורים. על-כן, חייבים אנו להחזיר עצמנו לעולם המושגים של אז, כי כל ניתוק של שיקולים ושל החלטות מעולם המושגים שהיה קיים באותה תקופה, הוא בבחינת תיאור לא מדויק של הדברים. כאשר עוסקים בעבר, חייבים לשפוט על-פי עולם המושגים שהיה קיים בתקופה בה נתרחשו הדברים, התקופה בה נתקבלו ההחלטות. מלחמת ששת הימים לא היתה צפויה להתרחש בתאריך שבו התרחשה. הערכת המצב במטכ"ל לא צפתה שבמחצית מאי 1967 ירכזו המצרים את כוח-היהם ושבתחילת יוני תפרוץ המלחמה. עם זאת, היתה מתיחות, היו תקריות כמעט מדי שבוע בשבוע, בעיקר בגבול הצפוני והבאנו בחשבון שבמציאות המזרח-תיכונית הכל יכול לקרות. העובדה שלא היתה הערכה שבתחילת יוני תהיה מלחמה, לא השפיעה על הכנותיו של צה"ל. צה"ל, כדרכו מאז ומתמיד, התכונן בשני מישורים: מישור ההתכוננות — ההיערכות ערכות לטווח רחוק ומישור הכוננות — ההיערכות למצב בו תקרה מלחמה מחר.

התהליך המדיני שהביא למלחמת ששת הימים

גיוס הצבא המצרי ומצב המלחמה השורר בין ארצות ערב וישראל מאז קום המדינה, אינם שני התהליכים הבלבזיים שהביאו למלחמת ששת הימים. היתה זו שרשרת אירועים, שתחילתה בינואר 1964. בתאריך זה התכנסה ועידת הפסגה של קהיר, בעקבות הידיעה הודאית של מנהיגי מדינות ערב שישראל עומדת להפעיל את המוביל הארצי. המאבק נגד המוביל הארצי החל עוד בתחילת שנות החמישים. הפעלת המוביל הארצי הסתמנה בתודעה הערבית כהישג כלכלי-פסיכולוגי-פוליטי של ישראל, שהעולם הערבי לא היה מסוגל לעכלו באותה העת. ועידת פסגה זו היתה אחת מועידות הפסגה הראשונות מאז מבצע קדש שהיו בה החלטות אופרטיביות. התקבלו בה שלוש החלטות משמעותיות לגבי מלחמת ששת הימים, ולדעתי אפילו עד עצם היום הזה:

• ההחלטה הראשונה היתה להקים מפקדה ערבית משותפת ולתאם תכנית התעצמות צבאית כלל-ערבית,

מלחמת ששת הימים

מאפיינים והישגים

רא"ל (מיל') יצחק רבין

במלאת עשור למלחמת ששת הימים מנתח מי שהיה הרמטכ"ל דאז את המאורעות שקדמו למלחמה, את מהלכיה העיקריים בזירות השונות, את מאפייניה ואת הישגיה.

תוך סיוע בין-ערבי בכספים ובתחומים אחרים. למהלך כזה יש משמעות מעשית, פסיכולוגית ופוליטית בהי-ערכות העולם הערבי למלחמה כנגד ישראל. כדאי לזכור שהדבר אירע אחר מבצע קדש, כאשר מצרים הותקפה ומדינות ערב לא שיתפו איתה פעולה. לעובדה זו היתה השלכה רבה על מצרים שלא רצתה להיות בודדה פעם נוספת.

● ההחלטה השניה דיברה על פעולה מוגבלת נגד ישראל על-ידי הטיית מקורות הירדן. ההטייה נועדה למנוע משניים ממקורות הירדן — החצבני והבניאס — להגיע עם מימיהם לישראל ועל-ידי כך לשלול מישראל את הטעם שבהפעלת המוביל הארצי.

● ההחלטה השלישית היתה להקים ישות פלסטינית. לראשונה בתולדות המאבק הערבי-ישראלי התקבלה החלטה שביססה את האידיאולוגיה של ישות פלסטינית נפרדת. הביטוי המעשי להחלטה זו היה הקמת אש"פ והקמת צבא פלסטיני.

כל אחת משלוש החלטות אלה קראה תגר על מדי-נת ישראל והובילה בעקבותיה לחידוד העימות המ-שותף של מדינות ערב נגד ישראל. בשלב מאוחר יותר בוצעו — במושגים ערביים אמנם — החלטות אלה: הוקמה מפקדה ערבית, הואץ קצב ההתעצמות הצב-אית הערבית, הוחל בביצוע תכנית ההטייה שהובילה לסדרת תקריות והחרפת המצב הצבאי והמדיני בגבול הצפוני, החלה הפעילות החבלנית של הפתח ונקבע שיתוף פעולה בין-ערבי שבא לידי ביטוי גם במלחמת ששת הימים. במלחמה זו — כמו במלחמת העצמאות ולא כמו במבצע קדש ובמלחמת יום-הכיפורים — השתתפו כל מדינות ערב. החלטות אלה וביצוען הח-ריפו את המציאות המזרח-תיכונית בהשוואה לתקופה שבין גמר מבצע קדש ובין שנת 1964 כאשר מחליטות מדינות ערב לנקוט קו יותר מיליטנטי-מדיני עם נכר-נות לפעולה צבאית, הרי שבאופן טבעי בעלת-הברית לכך בתחום המעצמות הגדולות היא ברה"מ. באותה עת היתה דאגה סובייטית למתרחש בגבול ישראל — סוריה. זו האחרונה נקטה עמדה קיצונית והחלה לבצע את תכנית ההטייה. כתוצאה מכך היו חילופי-אש שהתפתחו לתקריות מוגבלות במידה שהגזרה הסורית לא ידעה כמותה עד אז. הסובייטים אף רצו לחזק את מעמדו של נאצר שהיה בעל-ברית מלא שלהם. מקור האירועים שקדמו למלחמת ששת הימים טמון ברצון הסובייטי — מצרי לנצל את המתרחש בגבול הישראלי-סורי לחיזוק המעמד של מצרים ולאבטחת סוריה מפני פעילות ישראלית. יצוין כי מלכתחילה היתה כוונה מפורשת שאירועים אלה לא

יביאו למלחמה, אם כי גם הסובייטים וגם המצרים היו מודעים שקיימת סכנה כזאת.

כאשר החליט נאצר לרכז את הכוחות המצריים בסיני, לא מן הנמנע שהוא חשב על מתכונת דומה לזו של פברואר-מרס 1960. גם אז היתה מתיחות בגבול הישראלי-סורי ומצרים ריכזה בחשאי חלק ניכר מכוחה הצבאי בקדמת סיני. היו אלה כ-500 — 600 טנקים — מספר לא מבוטל בתקופה ההיא — שרוכזו בסיני, ואשר המודיעין הישראלי גילה אותם בשלב די מאוחר. המטרה המצרית היתה לאיים על ישראל ולהרתיע אותה מלנקוט פעולה חריפה, בממ-דים גדולים יותר נגד סוריה. מצרים לא תבעה את פינוי כוחות האו"ם מסיני. כאשר התגלה ריכוז הכו-חות ולאור המתיחות הבין-ערבית באותה עת, תקפו מדינות ערב, וירדן במיוחד, את נאצר, והמלך חוסיין התבטא שנאצר מרכז כוחות מאחורי הסינור של האו"ם... נראה שנאצר ריכז את כוחותיו בעקבות מידע מסולף שסופק לו על-ידי ברה"מ, במגמה להניעו לעשות מה שעשה בשנת 1960. אולם עתה הוא עשה זאת בגלוי, וברצותו לשמור על אמינותו בעולם הערבי, הוא ביקש לפנות את כוחות האו"ם בגבול סיני שהיו פרוסים בין רפיח לראס אל-נאקב, ולרכזם ברצועת עזה ובשארם א-שייח'. מכאן ניתן להניח שבשלב הראשון רצה נאצר להימנע מפינוי האו"ם משתי הנקודות בהן היה מביא הדבר לעימות מידי עם ישראל: פינוי משארם א-שייח' היה מחייב אותו לסגור את המצרים ופינוי מרצועת עזה היה מקשה עליו למנוע המשך פעולה חבלנית. האו"ם הניח שמצ-רים אינה רוצה או אינה יכולה להסתכן במלחמה נגד ישראל ולכן לא הסכים לפינוי חלקי. לאחר שכבר החל לרכז את הכוחות, לא יכול היה נאצר להשלים עם התנגדות האו"ם לפינוי הכוח מהקטע שביקש, ולכן החליט על פינוי כולל. או אז עמדו בפניו אותן שתי בעיות. לאחר מכן בא השלב השני של הזזת הכוחות שהביא בעקבותיו גם את סגירת המצרים: נאצר לא יכול היה להרשות לעצמו מעבר של אניות לישראל. בשלב זה ידע נאצר שסבירות המלחמה גדלה ואז הזיז כוחות רבים יותר כדי להיערך לקראת אפשרות של פעולה התקפית ישראלית.

לאחר שסגר את המצרים, החל לחפש דרכים כיצד לגייס את עוצמת העולם הערבי לקראת מלחמה כזאת. בשלב הראשון רצה נאצר למנוע את המלחמה ולהסתפק בהישג מדיני מרשים על-ידי פינוי כוחות

● הכוונה לכוננות שכונתה „רותם“ — המערב.

המלחמה ולא לסגת כל עוד אין פיתרון מדיני, ולא כמו ב-1949 וב-1956, שאז היתה נסיגה ישראלית מוחלטת, ללא כל קשר לפיתרון מדיני.

* העובדה שהצבא היה מגויס מספר שבועות גיבשה את יחידות המילואים והפכה את כל צה"ל לצבא ברמה של צבא סדיר.

* תקופת ההמתנה המחישה לכל אדם בישראל שכבר מוצו כל הדרכים כדי למנוע מלחמה. היא הניחילה את ההרגשה ש"אין ברירה" וזהו, לדעתי, הנשק האנושי, המוסרי והפסיכולוגי החזק ביותר שלנו.

בשנים שעד מלחמת ששת הימים בנה צה"ל את עצמו על-פי תפיסה שהוכיחה את עצמה במלחמה מעבר לכל ספק. לתפיסה זו מספר מרכיבים:

בישראל של לפני מלחמת ששת הימים היה צריך צה"ל להגן על קיום, שהיום זאת אקסיומה שהם אינם ניתנים להגנה. תפיסת הפעולה של צה"ל לא היתה בנויה, לכן, על ביצורים, אלא על גיוס מהיר ומעבר מהיר למתקפה, או כפי שהיה נהוג לומר אז: "להעביר את המלחמה לשטח האויב".

תפיסת ההתראה הישראלית גרסה שכל כניסת כוחות צבאיים לסיני מחייבת גיוס שממדי השתנו בהתאם לגודל הכוח המצרי שנכנס לסיני. תפיסה זו לא גרסה הישענות על קוי הגנה, אלא היערכות כוחות מתוך מגמה שכל עוד הצבא המצרי — שמשקלו היחסי בכלל הכוחות הצבאיים נגד ישראל היה גדול מכפי שהוא היום — מרוכז בסיני, הרי אפילו אם לא תינתן לצה"ל הרשות לפעול, לפחות יהיה מגויס. חיל-האוויר הכין את עצמו להשיג עדיפות אווירית לא לשמה, אלא כדי לעבור במלוא העוצמה האווירית לשיתוף פעולה משמעותי עם כוחות היבשה, במטרה להכריע את כוחות היבשה של האויב.

נקודה נוספת שנבעה מהנחת היסוד של הצורך להעתיק את המלחמה לתוך שטח האויב ולהביא להכרעה מהירה היתה התבססות על כוחות שריון וכוחות נייזים. מלחמת ששת הימים היתה דוגמא ראשונה להפעלת ארטילריה ניידת בממדים כאלה. במלחמה זו הגיע השריון הישראלי לרמה מפליאה של תותחנות טנקים, מהטובות ביותר בעולם. רמה גבוהה זו הושגה לאחר הפקת לקחים מתקריות אש במהלך "המערכה על המים" בשנת 1964. שיטת הלחימה שלנו לסיכול תכנית ההטיה באותה עת היתה ירי טנקים לטווח רחוק, ואז התגלתה רמת תותחנות נמוכה ביותר. הלקח שהופק היה העלאת רמת התותחנות לרמה גבוהה כמו זו שאכן הוצגה במלחמת ששת הימים. בתחום הפעלת חיל-ההגנלים, הרי ההת-

או"מ וסגירת המצרים. בשלב השני היה ההסכם הצבאי עם ירדן ועם עירק והתביעה להזיז כוחות עירקיים ולהפעיל את הפיקוד הערבי המשותף על כל הגזרות. כאשר החליט נאצר על הזזת הכוחות, הוא הביא בחשבון שהחלטה מעין זו עלולה להביא למלחמה, אך הוא שאף למנוע אותה. לקראת סוף מאי הוא היה שיכור מההישגים שלו, ולא מן הנמנע שאילו המתנו עוד תקופה, הרי שהתפתחות העניינים היתה מביאה אותו לידי התקפה על ישראל. זאת, לאחר שכוחות עירקיים היו מתרכזים בירדן או ביהרד זה ושומרון, שהרי כאשר פרצה מלחמת ששת הימים היתה כבר חטיבה ממוכנת עירקית בשלב של מעבר הירדן. נאצר, אם כן, לא רצה במלחמה, אך סבר שאם בכל זאת היא תפרוץ, הרי שהתסריט יהיה כזה: ישראל תתקוף ותגיע למקום כלשהו; כעבור 24 שעות או 72 שעות יעצרו הסובייטים והאמריקאים את המלחמה, וכמו במבצע קדש יסיגו את הישראלים לאחור ואז יוכל הוא לצאת כמנצח ובנוסף, המצרים ישארו סגורים, כוחות או"מ פנו, ותיווצר מציאות מזרח תיכונית חדשה. להערכה זו היו שותפים גם הסובייטים והם, כמו נאצר, לא שיערו שהתבוסה הערבית תהיה כה גדולה ומוחצת.

תקופת ההמתנה

אלמלא ריכזה מצרים את כוחותיה, לא היתה ישראל יוזמת מלחמה. ברם אירועי סוף מאי 1967 ביטלו את ההישג הכמעט יחיד של ישראל במבצע קדש: פתיחת מצרי טיראן. סביב צוארה של ישראל היתה מונחת כעת טבעת חנק מאיימת והיה ברור שבמצב דברים זה עלולה לבוא גם התקפה ערבית על ישראל. לפיכך היעד המדיני והצבאי הראשון היה לשבור את טבעת החנק, על-ידי הנחתת מכה אנושה על הצבא המצרי. וכך, במקביל לתזוזת הכוחות המצריים, החלה ישראל לגייס אנשי מילואים והחלה "תקופת ההמתנה" שהיתה אחד הדברים הגדולים ביותר שאירעו לישרא. היא היתה עבור העם והצבא נכס בלתי רגיל לצורך המלחמה ושמירת הישגיה. זאת, משלושה טעמים:

* ישראל אינה אי-בודד, היא אינה מנותקת מן העולם, אלא קשורה קשר גומלין עם כל המתרחש בו. עמדתה של ארה"ב היתה בעלת משמעות ממדרגה ראשונה בשביל ממשלת ישראל, ולכן היא רצתה לאפשר לה לנסות ולהחזיר את המצב לקדמותו. עובדה זו היא אשר הבטיחה לישראל את היכולת לקיים בידה כל סנטימטר שנכבש על-ידה במהלך

קפה על מוצבי אוס-כתף במסגרת פעולת האוגדה של אריק שרון, למשל, היא דוגמא מאלפת לטכניקות לחימה של חיל-רגלים ולשיטות לחימה בקרבות לילה.

המלחמה — נקודות מפנה והחלטות אסטרטגיות

כאשר החליטה ממשלת ישראל לצאת למלחמה, היא אישרה לצה"ל לפעול ביוזמתו אך ורק נגד מצרים, בגלל היותה המדינה היחידה שביצעה אקט של מלחמה — סגירת מצרי טיראן. כאשר הציג המטכ"ל את המשמעויות האוויריות של ההחלטה המדינית, היה ברור גם לדרג המדיני, שהתקפה אווירית על מצרים בלבד חושפת את ישראל בפני חילות-האוויר של סוריה, ירדן ועירק. הדרג המדיני הכריע והצבא היה צריך לקבל זאת. אין ספק שהמפתח להתפתחות המלחמה היה מונח במכה האווירית ובהתקפה של אוגדת טל לשם כיבוש אל-עריש, בסיוע חסימת האגף של אל-עריש על-ידי אוגדת יפה. ההפתעה הישראלית לא היתה בעצם ההחלטה לתקוף, דבר שלא היה בלתי צפוי על-ידי צבאות ערב לאחר שרשרת האירועים מה-15 במאי עד ה-5 ביוני, ובמיוחד הכרזת מצב כוננות בצבא המצרי. ההפתעה היתה טקטית (שיטת הפעולה) יותר משהיתה אסטרטגית. (במלחמת יום הכיפורים, לעומת זאת, היתה ההפתעה אסטרטגית). במשך שלוש השעות הראשונות של המלחמה הוכרע חיל-האוויר המצרי מעל ומעבר לציפיות שלנו. אין ספק שזה היה מבצע מזהיר, כמעט קלאסי, ללא תקדים בהיסטוריה הצבאית. המתקפה היבשתית באותה עת כמעט שלא הסתייעה בחיל-האוויר, למעט מספר מוגבל של מטוסים מדגם „פוגה" שנתנו סיוע יותר בעומק מאשר בקו הראשון. משום החשיבות שייחסנו לכיבוש אל-עריש, וכדי להבטיח את כיבושה במידה שיווצרו קשיים בהתקפת אוגדת טל, היתה מתוכננת חטיבת הצנחנים של מוטה להיות מוצנחת בלילה שבין ה-5 ביוני ובין ה-6 בו, מאחורי אל-עריש. יחד עם זאת, כבר בשבת, ה-3 ביוני, ניתנה הוראה למפקדי חטיבה זו לסייר בירושלים ולהתכונן לקרב על שחרור העיר. לצה"ל לא היו כוחות מספיקים להבטיח ניצחון בגזרה המצרית ויחד עם זאת להיות מוכנים להתפתחויות בגזרות אחרות. אי לכך הוחלט להעביר את החטיבה לירושלים בהדרגה, כל גדוד בנפרד וההתקפה החלה אור לבוקר יום שלישי, ה-6 ביוני. תוך מספר שעות הספיקה החטיבה להי-

ערך עם כל ציודה לקראת שינוי ייעודה, והיה זה הישג בלתי רגיל למפקד החטיבה וחייליה. ממשלת ישראל רצתה במלחמה נגד מצרים בלבד. כאשר הירדנים החלו להפגיז לכל אורך הגבול, ביקש ראש הממשלה לוי אשכול המנוח מארה"ב וממנג'ון האו"ם להודיע לירדן שאם יופסקו הפעולות הצבאיות נגד ישראל, היא לא תנקוט כל יוזמה צבאית ותכבד את קוי שביתת הנשק, כולל ירושלים החצויה. (בעת שירותי כשגריר ישראל בארה"ב סיפר לי השגריר האמריקני דאז בירדן שהוא העביר את הפניה הישראלית לחוסיין ואת ההמלצה האמריקנית לקבלה, והמלך אמר לו שהפור הוטל והם במלחמה). עד יום שני בצהריים היתה נכונה ממשלת ישראל (ממשלת הליכוד הלאומי) לצאת למלחמה אך ורק נגד מצרים ולהשאיר את המצב בינינו ובין ירדן כפי שהוא. ירדן סירבה, וכך הגענו לשחרור ירושלים וכיבוש הגדה. ביום הראשון למלחמה היתה ירדן פעילה יותר מאשר סוריה, ולאחר שחילות-האוויר של ירדן, סוריה ועירק תקפו שדה-העופה ישראלי, רק אז תקף חיל-האוויר את חילות-האוויר של מדינות אלה. אז גם הותר לתקוף את ירדן, ובשלב ראשון לכבוש את ירושלים המזרחית בלי ירושלים העתיקה ולתקוף בצפון הגזרה בלי לכבוש את ג'נין. עדיין לא ניתן אישור לתקוף בגזרה הסורית. ביום השני למלחמה — לאחר שאוגדת טל כבשה את אל-עריש, אוגדת יפה הצליחה להגיע לאזור שבין אל-עריש וביר-חסנה ואוגדת שרון הצליחה בקרב לילה לכבוש את מוצבי אוס-כתף ואבו-עגילה בסיוע חטיבת דני מט שהונחתה שם בעורף המערך — נפרץ הקו הראשון. הקו הקדמי המצרי התערער, כאשר כל שלוש הדיביזיות המצריות חדלו לתפקד, כדלקמן: דיביזיה 7 שהיתה בפתחת רפיח והגנה על אל-עריש, דיביזיה 2 שהיתה מול אוגדת שרון ודיביזיה 3 שהיתה העתודה בביר-חסנה ושלחה שלוחות לכל הכיוונים. דיביזיה 20 הפלסטינית נשארה מנותקת באזור רצועת עזה, ואז הוחלט לפעול ביום השני כך: אוגדת טל בציר ביר-חסנה, אוגדת שרון בכיוון נחיל ואוגדת יפה בכיוון ביר-חסנה לעבר המיתלה. ביום השלישי לחימה, ה-7 ביוני, אישר שר הביטחון לרמטכ"ל לתקוף בגזרה הסורית, בתנאי שעומק החדירה לא יעלה על חמישה ק"מ, כאשר הביצוע נתון לשיקול דעתו של הרמטכ"ל. הוא אמר שמבחינת הדרג המדיני אנו יכולים להגיע עד הקו הזה. נרצה — נלך על כך, לא נרצה — איננו חייבים. בהתייעצות עם אלוף פיקוד הצפון דוד אלעזר ז"ל הוחלט שאין

התבטא סיום המלחמה עם מצרים בשחרור סיני וההגעה לתעלת סואץ ולשארם א-שייח'. סיום המלחמה עם ירדן וסוריה התבטא בהשמדת הכוחות העיקריים של מדינות אלה. מבחינה מדינית אפשר היה לקיים את ההישג הצבאי מבלי שיהיה צורך לסגת סנטימטר אחד.

סיכום

מלחמת ששת הימים אירעה כתוצאה מכורח ישראל לפעול פעולה צבאית. היא לא היתה מלחמה יזומה במובן האסטרטגי, ואלמלא המהלכים המצריים, היא לא היתה מתרחשת. בנסיבות הקיימות הכין צה"ל את עצמו למלחמה בצורה הטובה ביותר מאשר אי פעם. הוכח שכל מה שהוכן על-ידו, אכן התגשם ומומש: לא היתה משימה ברמת גדוד ומעלה שלא הושגה על-ידי היחידה שצריכה היתה לבצעה, ובדרך כלל אף לפני המועד שנקבע. זהו, לפי דעתי, המבחן העיקרי למידת הכנת הצבא ויכולת התכנון שלו. עם הביקורת שהיתה על תקופת ההמתנה, היא היתה בעלת חשיבות מדינית, צבאית ולאומית ממדרגה ראשונה. בהעדר שלום, נתנה מלחמת ששת הימים בידי ישראל את קוי ההגנה הכמעט טובים ביותר שניתן לשרטט על מפת המזרח-התיכון. היא גם נתנה את קלפי המיקוח הטובים ביותר בכל ניסיון להשיג הסדרים מדיניים. מלחמת ששת הימים העניקה למדינת ישראל מעמד בלתי רגיל בעולם בכלל ובעולם היהודי בפרט, והיא גם נתנה תחושת הישג וסיפוק לעם בישראל.

באשר לערבים, היתה זו אולי התבוסה הקשה ביותר שידעו מעולם, והם הפיקו לקחים. הלקח הברור לט ביותר היא השפעת העוצמה האווירית של ישראל בקרבות היבשה. הדבר בא לידי ביטוי בחיזוק מערך טילי קרקע-אוויר לצורך הגנת שדות-תעופה וביחזוק מערך הטילים להגנת כוחות היבשה. כך בנו המצרים את כוחות היבשה שלהם שיפעלו תמיד במסגרת מערך הטילים המסוגל להגן עליהם. ואכן, במלחמת יום-הכיפורים מנעו מחיל-האוויר הישראלי למצות את יכולתו ולפעול כפי שפעל במלחמת ששת-הימים, נגד כוחות היבשה, לפחות בשלבים הראשונים. ■

טעם בכך, כיוון שההישג לא יהיה משמעותי לעומת מספר האבידות וצריך לנסות ללכת על יותר. רק ביום שישי ניתן האישור לתקיפה כללית.

ההכרעה בגזרה המצרית היתה ביום חמישי, ה-8 ביוני. ביום זה הגענו לתעלה, כאשר הצבא המצרי כולו פסק להיות כוח מאורגן. הקרב נגד הירדנים הסתיים ביום רביעי כאשר הגענו לקו הירדן, ובשבת אחה"צ הסתיים הקרב נגד הסורים, כאשר הגענו לקוניטרה.

יעדי המלחמה לאור שעון החול הפוליטי

לצה"ל היו תכנונים אופרטיביים לכל השנים בואר-יאציות שונות בצירוף כוחות שונים ומגוונים, אולם רק כלפי מצרים הותר לפעול פעולה יזומה. ביתר הגזרות נאמר להתכונן ולהיערך למקרה שהם יפתחו בהתקפה. אחד השיקולים העיקריים בגזרה המצרית היה השאלה כמה זמן יעמוד לרשות צה"ל. קשה היה להעריך מה תהיה תוצאת המלחמה עד אותה עת, כי צה"ל לא התנסה בתקיפה אווירית כפי שבוצעה במלחמת ששת הימים ושגרמה להשמדת כל חיל-האוויר המצרי. לכן נבנתה תכנית הפעולה של צה"ל בשלבים, כאשר כל שלב צריך לתת השלמת יעד. אין טעם ללכת למלחמה מורחבת אשר את תוצאותיה הסופיות אתה רואה רק לאחר מספר ימים ואין לך ודאות בכל שלב, שבידך כל מרחב הזמן מהבחינה המדינית.

בתחילה היתה תכנית לבצע איגוף עמוק, אך היא בוטלה בגלל היערכותן של שבע הדיביזיות המצריות בסיני ובגלל שיקולי זמן שנועדו למנוע מצב בו תופסק המלחמה מבלי שיושג הישג ממש. המחשבה המרכזית היתה לשבור את הצבא המצרי מתוך הנחה שזהו המפתח לכיבוש. מה שקרה בפועל הוא שתוך כדי תנופת המלחמה וההישגים — שבחלקם היו מעל לציפיות — הגענו לתעלה, דבר שנראה בתחילת המלחמה כחלום והיו כאלה שהטילו ספק בכדאיותו. מבחינת הגדרת היעדים היתה המלחמה עם ירדן וסוריה „מאולתרת". היעדים לא הוגדרו מתחילת המלחמה, אלא נקבעו בסייגים מדיניים כמעט מדי יום, בהתאם להתפתחויות המלחמה. מבחינה צבאית